

نقدسند آموزش ۲۰۳۰
از منظر تعلیم و تربیت اسلامی

www.ketab.ir

انتشارات آفتاب توسعه
ناشر اختصاصی مرکز پژوهش‌های علوم انسانی اسلامی صدا

نقد سند آموزش ۲۰۳۰ از منظر تعلیم و تربیت اسلامی

نویسندگان: جمعی از شرکت‌کنندگان در نشست

ویراستار: هادی عرب

طراحی جلد و صفحه‌آرایی: یوسف بهرخ

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

شابک: ISBN 978-964-7867-62-7

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور: نقد سند آموزش ۲۰۳۰ از منظر تعلیم و تربیت اسلامی (تهران: تهران)
علوم انسانی اسلامی صدا
مشخصات نشر: تهران: آفتاب توسعه، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۱۲۶ ص.
شابک: ۷۵۰۰۰۰ : ۹۷۸-۹۶۴-۷۸۶۷-۶۲-۷ : ۷۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
موضوع: سازمان ملل متحد، مجمع عمومی، دیگرگون ساختن جهان ما، دستور کار ۲۰۳۰
برای توسعه پایدار (۲۰۱۵)
موضوع: United Nations. General Assembly. Transforming our world. the 2030 Agenda for Sustainable Development (2015)
موضوع: اسلام و آموزش و پرورش -- ایران -- تاریخ -- قرن ۱۴ -- کنگره‌ها
Islamic education -- Iran -- History -- 20th century -- Congresses
موضوع: آموزش و پرورش و دولت -- ایران -- تاریخ -- قرن ۱۴ -- کنگره‌ها
Education and state -- Iran -- History -- 20th century -- Congresses
موضوع: تحولات آموزشی -- ایران -- تاریخ -- قرن ۱۴ -- کنگره‌ها
Educational change -- Iran -- History -- 20th century -- Congresses
شناسه افزوده
رده‌بندی کنگره: LA۱۳۵۱/ن۷ ۱۳۹۷
رده‌بندی دیویی: ۳۷۰/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۵۳۷۷۲۰۶

نشانی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، تقاطع ابوریحان،

خیابان کشور دوست، کوچه نوشیروان، پلاک ۲۶ طبقه ۴

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۰۹۰۵۶

www.sccsr.ac.ir

نقل و چاپ مطالب با اجازه رسمی ناشر بلامانع است.

فهرست مطالب

مقدمه | ۷

سند آموزش ۲۰۳۰، پروژه‌ای فرانواستعماری | ۱۱

حجت الاسلام والمسلمین دکتر رضا غلامی

گزارشی از نشست نقد سند ۲۰۳۰ از منظر تعلیم و تربیت اسلامی | ۲۵

جایگاه نظام تعلیم و تربیت در نظریه اسلامی پیشرفت | ۲۷

دکتر عطاء الله رفیعی آتانی

سکولاریسم تربیتی و نقد سند آموزشی ۲۰۳۰ | ۴۱

دکتر حسن ملکی

نقدی بر آموزش جنسی در سند ۲۰۳۰ | ۵۳

دکتر محسن فرمپینی فراهانی

بازنگری مفهوم استقلال فرهنگی در مواجهه با اسناد و معاهدات بین‌المللی با

تأکید بر سند آموزش ۲۰۳۰ | ۷۳

حجت الاسلام والمسلمین دکتر علیرضا صادق‌زاده قمصری

مقایسه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش با سند آموزش ۲۰۳۰ | ۱۰۵

علی پارسائیا و مجتبی همتی‌فر

مقدمه

در چهارمین کنگره بین‌المللی علوم انسانی اسلامی، کمیسیون تعلیم و تربیت نشستی با عنوان «نقد سند ۲۰۳۰ از منظر تعلیم و تربیت» در تاریخ پنج‌شنبه ۲۳ شهریور ۱۳۹۶ در مرکز پژوهش‌های علوم انسانی اسلامی صدرا برگزار کرد. هدف از این نشست، تحقق مطالبات مقام معظم رهبری درباره تبیین کارشناسانه سند آموزش ۲۰۳۰ بود. این سند، ۱۷ هدف اصلی و ۱۶۹ هدف فرعی دارد که حوزه‌های مختلف محیط زیست، زنان، خانواده، سلامت، بهداشت، مسائل حقوقی، محیط زیستی، آب، اقیانوس و دریاچه‌ها را دربرمی‌گیرد؛ چهارمین هدف از اهداف اصلی این سند، بحث آموزش است، به نظر می‌آید شکست و پیروزی کلیت سند ۲۰۳۰، منوط به موفقیت بخش آموزش است. این موضوع به دلیل تأثیرگذاری حوزه آموزش بر دیگر حوزه‌هاست که اهمیت و حساسیت بخش آموزش سند را نشان می‌دهد. بر این اساس، بررسی مبانی فکری و فلسفی سند ۲۰۳۰، بررسی محتوایی سند (درون‌متنی)، بررسی چارچوب‌های فکری پشتیبان سند، انسان ایدئال یا زندگی آرمانی مدنظر سند، قرابت‌ها و مغایرت‌های

سند ۲۰۳۰ با اسناد بالادستی آموزش در کشور، مدنظر قرار گرفت.

برنامه آموزش ۲۰۳۰، برنامه توسعه‌ای جامع‌نگر و چندمؤلفه‌ای است. این برنامه را می‌توان اولین برنامه جامع‌نگر جهانی در بخش آموزش دانست که به مراتب، دامنه‌ای گسترده‌تر و تکالیفی وسیع‌تر از برنامه «آموزش برای همه» ۲۰۱۵ (EFA) به همراه دارد. بسیاری از مفاهیم و گزاره‌های اساسی سند ۲۰۳۰ با باورها و ارزش‌های اسلامی و نیز با آموزه‌ها و گزاره‌های سند تحول بنیادین سازگارند؛ زیرا مبانی نظری و معرفتی سند ۲۰۳۰ عمدتاً بر مبنای اندیشه‌های سکولاریستی و اومانیستی شکل گرفته است. نحوه مواجهه ما با اسناد بالادستی در سازمان‌های بین‌المللی، به‌ویژه در فضای تعلیم و تربیت نامشخص است و فقدان این مهم، بسیار محسوس است بی‌تردید وجود چنین نشست‌ها و کمیسیون‌هایی می‌تواند منجر به ارائه راه‌کارهایی در این زمینه شود.

با توجه به سابقه تمدنی و فرهنگ غنی اسلامی جمهوری ایران، این امکان وجود دارد که به‌ویژه در فضای تعلیم و تربیت، نه تنها تأثیرپذیر نباشیم، بلکه بتوانیم به‌خوبی در صحنه‌های بین‌المللی تأثیرگذار باشیم. سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش ایران، یکی از کامل‌ترین سندهای آموزشی در این زمینه است که می‌تواند برای سایر کشورها الگو نیز باشد. این سند در مقام نظر، کاری بسیار ارزشمند و بزرگ، و حاصل کار صاحب‌نظران در حوزه تعلیم و تربیت است؛ گرچه در مقام عمل و اجرای سند مشکلاتی وجود دارد.

در این نشست پنج سخنرانی ارائه شد؛ اولین سخنرانی این نشست با موضوع «جایگاه تعلیم و تربیت در نظریه اسلامی پیشرفت» بود که به‌وسیله دکتر عطاءالله رفیعی، دبیر علمی کنگره بین‌المللی علوم انسانی اسلامی ارائه شد.

دومین سخنرانی این نشست «سکولاریسم تربیتی و سند ۲۰۳۰» بود که دکتر حسن ملک، استاد دانشگاه علامه طباطبائی آن را ارائه کردند. سومین سخنرانی با عنوان «نقدی بر آموزش‌های جنسی در سند آموزش ۲۰۳۰» توسط اینجانب «محسن فرمهبینی فراهانی» ارائه شد. چهارمین سخنرانی با موضوع «بازنگری مفهوم استقلال فرهنگی در مواجهه با اسناد و معاهدات بین‌المللی با تأکید بر سند آموزشی ۲۰۳۰» به وسیله حجت‌الاسلام دکتر علیرضا صادق‌زاده قمصری، عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس ارائه شد. «مقایسه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش با سند آموزش ۲۰۳۰» پنجمین موضوعی بود که علی پارسانیا و مجتبی همتی‌فر، دانشجویان دکترای فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه تربیت مدرس و فردوسی مشهد ارائه کردند.

در پایان لازم است از حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر رضا غلامی، رئیس مرکز پژوهش‌های علوم انسانی اسلامی صدرا به خاطر حمایت بی‌دریغشان از نشست، دکتر عطاءالله رفیعی آتانی، رئیس دبیرخانه دائمی کنگره بین‌المللی علوم انسانی اسلامی، به دلیل حمایت از نشست و نیز ارائه مقاله، از دکتر فرزاد جهان‌بین، دبیر شورای سیاست‌گذاری کنگره به خاطر پیشنهاد نشست و همکاری کامل در برگزاری آن، تشکر کنم؛ همچنین لازم می‌دانم از دکتر حسن ملک، استاد دانشگاه علامه طباطبائی، دکتر علیرضا صادق‌زاده قمصری، عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس، دکتر علی پارسانیا، دانش‌آموخته دکترای فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه تهران و مجتبی همتی دانشجوی دکترای فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه مشهد به خاطر حضور و ارائه مقاله تشکر کنم. از آقای مجید دارابی، دبیر کمیسیون تعلیم و تربیت اسلامی چهارمین کنگره بین‌المللی

علوم انسانی اسلامی و نیز آقای سید مهدی موسوی، کارشناس دبیرخانه دانمی کنگره به دلیل همکاری در برگزاری این نشست تشکر و سپاسگزاری می‌کنم. توفیق همگان را از خداوند متعال خواستارم.

محسن فرمehنی فراهانی

رئیس کمیسیون تعلیم و تربیت اسلامی

چهارمین کنگره بین‌المللی علوم انسانی اسلامی

www.ketab